

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

De secunda obligatione Ad obligandum se sententiæ probabili Pænitentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

& impertinentes historias narraret) sed spatium ei concedatur, miseras suas, scrupulosque proponendi, id quod maxime observandum est, si Pœnitens talis rariùs confiteretur, aut procul venisset, aut confessionem generalem faceret, tum enim omni cum affectu charitatis excipiendus est, curandumque, ut illius conscientia plenè satisfiat.

V. Mansuetè interrogandum est, ita ut ex ipso modo interrogandi colligere possit Pœnitens, Confessarium in visceribus charitatis cum ipso agere paratum esse; itaque ab omni verbo acerbiori abstinendum, imò etiam ab omni increpatione, antequam confessio absoluta est, nullum item signum displicentiæ ullius, aut admirationis præbendum est. Hoc loco aliqui advertunt, mirè conducere ad Pœnitentis animum conciliandum, si ad initium confessionis suaviter nomen illius quæratur (maximè, si simplicior & rudior sit) & postea proprio nomine per totam confessionem compelleretur, dicendo v. g. Age, dic, bone vir quando ultimò confessus es? & quibus DEUM amantissimum Patrem, & Christum Redemptorem tuum peccatis hætenus offendisti? Tales enim quæstiones præambulae miros animos addunt Pœnitenti, qui alioqui, si Confessarius nihil dicat usque ad finem confessionis, terretur, & hominem severum esse suspicatur, aut certè minus confidenter ei peccata sua exponit.

DE SECUNDA OBLIGATIONE

Ad obligandum se sententiæ probabilis
Pœnitentis.

Q. 1. An Confessarius teneatur se accommodare sententiæ probabilis Pœnitentis, ita ut si v. g. Pœnitens contractum aliquem licitum, Confessarius verò usurarium iudicet, idque propter maiorem auctoritatem, nihilominus tamen eum absolvere possit, & debeat? R. inter varias, quæ in hac controversia reperiuntur, sententias, Confessarium optimè facturum, si sic procedat.

I. Si Pœnitens sit doctus, & authorem pro se celebrem, vel plures ejusmodi habeat, omnino eum absolvat; unde meritò Layman reprehendit consuetudinem eorum, qui talem Pœnitentem absolvere nolunt, sed ad alium mittunt, cum sit legitime dispositus.

II. Si Pœnitens doctus non sit, sed tantum aliunde natus erit, talem contractum non esse licitum, tum, ut bene docet Laym. l. 5. tr. 1. c. 5 §. 2. instituere oportet talem Pœnitentem, & si quidem pro tali probabilitate faciendâ sufficientem non habeat authorem, illi ostendere, quod juxta hanc opinionem in hoc foro procedere non possit, vel certe multo curius sit facturus, si eâ desertâ Confessarii sententiâ se commodet.

Qu. 2. *Quibus regulis dirigere se & Pœnitentem potest Confessarius circa sententias magis vel minus probabiles sequendas.* R. sequentes ei non parum servituras.

Prima est. Et si tutissima sit sententia, quæ docet licet probabilem quamcunque sententiam sequi (pro hac enim D. Sanchez & alii ultra 50. Authores citant) hæc tamen in pluribus casibus limitationem patitur. Primus casus est, quando usus benignæ opinionis esset futurus noxius illi, propter quem eâ utimur; nam juvari beneficio nos oportet, non decipi. Hinc Medicus non potest remedium probabile tantum applicare, certiori relicto. Secundus est, quando benignior sententia, & minus probabilis non potest sine detrimento tertiæ personæ praticari; nam, ut habetur in reg. 206. ff. de jure naturæ, æquum est, neminem cum detrimento alterius fieri locupletiozem. Hinc cum Judex non possit in casu, quo duæ partes litigant, sequi minus probabilem sententiam, sine detrimento alterius, debet juxta merita causæ ferre sententiam, nisi fortè in casu, quo alteri parti propter inopiam gravissimum damnum, alteri verò ob opulentiam damnum exigui momenti sequeretur. Tertius est, quando de bono publico agitur, quia, ut habetur in cap. bonæ de postul. Prælati speciali utilitati communis præferenda est; hic Confessarii Principum ferre debent sententiam, quæ ipsis probabilior videtur. Quartus est, quando sententia minus probabilis receptæ consuetudini repugnat; tunc enim in eo loco, in quo viget talis consuetudo, non licet secundum illam probabilem sententiam operari, quia, ut habetur. l. de quibus. ff. de leg. id custodiri oportet, quod moribus & consuetudine introductum est. Quintus est, quando agitur de valore Sacramentorum, & aliunde non adest causâ impellens ad benignior

sententiam in favorem Proximi arripiendam. Ita P. Gobat, p.

1. p. 1. Clypei Clement. Jud. §. 10. n. 141.

Secunda regula est: Interdum etiam communiore, & probabiliore sententiâ relicta oportet minus probabilem, sed tamen tutam & favorabilem sequi, scilicet in sequentibus casibus. 1. Quando agitur de valore Matrimonii. Ita multi TT. & Juristæ apud & cum Sanch. l. 1. de matr. d. 18. n. 7. 2. Quando agitur de testamenti valore. Ita Barbof. apud & cum Gobat. p. 1. Clyp. §. 13. n. 175. 3. Quando de Religionis favore agitur. Ita multi apud eundem. 4. Quando agitur de potestate clavium, & jurisdictione Ecclesiæ. 5. Quando favet minus probabilis sententia piæ causæ. Ita 20. AA. apud Martham, teste P. Gobat. l. c.

DE TERTIA OBLIGATIONE
Ad instruendum Pœnitentem.

Quæritur, an & qualem obligationem habeat Confessarius ad instruendum Pœnitentem? Ut hæc quæstio accuratè & solidè resolvi queat, sciendum est, ignorantias, de quibus hic sermo est, universim ad quinque genera reduci posse.

Primum genus est earum rerum, quæ ex præcepto fidei quis scire tenetur, circa quam ignorantiam sequentia bene notanda sunt Confessario. 1. Probabilem esse sententiam, quòd sola fides existentiae DEI, & Remuneratoris sit necessitate medii necessaria. Ita enim Lugo, Suar. Turr. & multi alii RR. docent. 2. In rigore non teneri Confessarium Pœnitentem instruere, ut tunc addiscat, quæ credere necessitate præcepti debet, sed sufficere, si Pœnitens sciat ea, quæ necessitate medii scire debet; aut certè, si tum ea Confessarius illi proponat, & explicet, ut explicitè credat. Ita Sanch. l. 2. in Dec. c. 13. n. 23. quem refert & sequitur Tambur. l. 3. c. 5. n. 2. 3. In bene moratis, vel frequenter confiteri solitis, supponi posse, semel eos hæc mysteria fidei credidisse, quod sufficit necessitate medii. Ita iidem l. c. cum Arragonio ibid. c. 4. In rebus necessitate præcepti credendis communiter vix aliquam negligentiam saltem gravem intervenire, cum Pœnitentes vel sint ex urbanis & cultis, & tum prudenter supponantur ea scire, vel ex rudibus & pueris, & hi supponantur inculpabiliter nescire, ut iterum Tambur. l. c. n. 3. cum Vasq. &